

Bomen voor het klimaat

Ik ben een gewone burger uit Bertem, een man met een passie voor bomen. Sommigen noemen mij de 'Bertemse bomenman', een geuzennaam die ik kreeg van een bevriende schepen uit Halle, weliswaar een verre vriend want Halle ligt niet bij de deur.

Bomen raken mij op alle mogelijke manieren. Mijn band met bomen overstijgt het tastbare, het is een haast spirituele band, een band die je niet met woorden kan beschrijven : ik word gewoon spontaan gelukkig als ik een boom zie.

Bomen spreken tot mijn verbeelding, niet enkel omdat ze de grootte en de leeftijd van de mens ver kunnen overstijgen maar vooral ook omdat ze net als mensen sociale wezens zijn die in verbinding staan met elkaar en de natuur rondom hen. Van kindsbeen af ben ik gefascineerd door bomen, ik hou van de geuren, de kleuren, de vormen en vruchten.

Als kind trok ik met veel plezier op ontdekking in het Zoniënwood of het park van Tervuren, zeker ook na een hevig onweer. Ik was gefascineerd door omgewaaide en ontwortelde bomen omdat op die manier aan de oppervlakte kwam wat zich normaal onder de grond bevindt. Misschien vond ik op een vreemde manier ook troost bij de ontwortelde bosreuzen. Vol ontzag leerde ik dat echte natuurkrachten niet te temmen vallen. Bomen die door een bliksem getroffen zijn vormen prachtige houten sculpturen met de vreemdste vormen, soms scherp als een mes, als stille getuigen van natuurkracht bovenop natuurkracht.

Mijn liefde voor bomen is meer dan een prille verliefdheid, dit is liefde voor het leven. Meer dan ooit heb ik nood aan wandelingen en fietstochten in de natuur, tussen en onder de bomen. Ik kan mij gewoonweg geen wereld zonder bomen voorstellen, het voelt aan als een wereld zonder zuurstof, een wereld zonder leven.

Bomen hebben mijn blik op de wereld verruimd en deden mijn respect en bewondering voor de natuur jaar na jaar toenemen. Als ik wandel in de bergen, dan denk ik graag na over de vraag die geen antwoord behoeft : hoeveel bomen kan je planten op een berg ?

Bomen en mensen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Dankzij de bomen heb ik heel wat mooie en leuke mensen leren kennen, ook echte vrienden, te veel om op te noemen. Mensen die van bomen houden zijn doorgaans uit het goede hout gesneden en de liefde voor bomen zorgt onmiskenbaar voor een connectie tussen mensen.

Graag wil ik de band met enkele bijzondere bomen toelichten.

Met de klimaatboom die we geplant hebben in Bertem ter gelegenheid van de plechtige ondertekening van het Bomencharter Vlaams-Brabant heb ik een unieke band : de boom is een deel van mezelf en ik ben een deel van de boom.

Samen met 19 lokale besturen en 3 bomenpartners hebben we eind 2019 een unieke scheefbladige zomerlinde geplant in Bertem, het zit immers ook wat scheef met het klimaat. De linde staat symbool voor de mooie samenwerking tussen mensen, samenwerking is wat we nastreven met het Bomencharter omdat de kracht van een bos nu eenmaal groter is dan de kracht van een boom.

Het was een fantastisch gevoel om samen met Kris en vele anderen een klimaatboom te planten, een boom die geschonken werd door het Centrum voor Botanische Verrijking vzw. Kris is een boom van een kerel en ondertussen een goede vriend, deze keer geen verre vriend want we wonen op amper een half uurtje fietsen van elkaar.

De klimaatboom in Bertem heeft een dubbele betekenis : het is ook een gedenkboom voor een goede badmintonvriend, Pauwel Callens. Pauwel was een echte natuurliefhebber en zo groot als een boom. Telkens ik langs de klimaatboom fiets, breng ik een groet aan Pauwel. Voor mij bestaat er geen mooiere taak dan zorg te dragen voor deze boom en de dorstige wortels te laven als de bodem zich in zanderig stof omhult. Een recent geplante boom verdient immers, net als ieder levend wezen, de nodige zorg en aandacht.

Je vindt de klimaatboom in het centrum van Bertem, naast het dorpsplein, op een steenworp van zijn goede buur, de vredesboom. Op termijn zie je beide bomen met een bijzondere betekenis in elkaar groeien : de zorg voor het klimaat en de zorg voor vrede gaan hand in hand (in dit geval kruin-in-kruin) in het liefelijke Bertem. Breng zeker ook een bezoekje aan Bertembos en de Koeheide en ontdek onze weelderige bomenweelde in een zacht glooiend idyllisch landschap.

En ja, ik hou ook zielsveel van de bomen in mijn tuin : in het bijzonder van de geboortebomen voor mijn kinderen, de fruitbomen en de bolplatanen. Elke dag zit ik op het terras onder de bolplatanen, de ideale plek voor koelte en schaduw én voor bescherming tegen de regen. Het getokkel van de regen op de bladeren klinkt als een hemelse symfonie, samen met het ruisen van de wind door de kruinen. Bolplatanen zijn gratis airco's en parasols die je altijd kan laten staan, in weer en wind. En in de winter geniet ik van alle licht en warmte omdat de boom speciaal voor mij zijn bladeren laat vallen ... of is er iets anders aan de hand ? En die vervelende bladeren, die zijn absoluut geen vuiligheid maar de best denkbare compost voor mijn moestuin.

Onder de platanen word ik oud, onder de platanen blijf ik jong. Op warme dagen krijg ik steevast het gezelschap van mijn vriend, de ekster, die een middagdutje komt doen onder het gesloten bladerendak van de zwetende platanen. Bij het vallen van de avond geniet ik van een fenomenaal vleermuizenballet van onverschrokken luchtacrobaten tussen de bomen. Iets later komt de egel op bezoek, dat hoor je vooral aan het geritsel tussen de struiken. Met wat geluk en veel geduld kan je onze egel even over het gras zien lopen, dat beestje kan tempo maken, op zoek naar lekkers in de tuin. Bomen en struiken trekken allerlei dieren aan en helpen op die manier de biodiversiteit in stand te houden, niet enkel in mijn tuin.

Bolplatanen zijn echte kameleons. Als het droog is, dan zie je enkel een gewone boomschors, eerder egaal en groen-grijs van kleur. Maar als het regent, waaw, dan komt de kameleon in actie en transformeert de boom zich razendsnel in een knalgroene kikker met alle mogelijke hevige groentinten. Bolplatanen zijn, net als alle andere bomen, levende kunstwerken die elke dag in waarde toenemen. Ze zijn een absolute aanrader voor elke tuin, niet in het minst omdat ze klimaatbestendig zijn. Door de geringe omvang van de kruin horen ze zeker ook thuis in kleine tuinen.

Ook fruitbomen mogen wat mij betreft niet ontbreken in de tuin. Ze leveren tientallen kilo's fruit voor de prijs van een handvol euro's, een rendement waar alle spaarboekjes bij verbleken. Onze fruitboompjes leveren lekkere en gezonde vezels en vitamines uit de korte keten : van de boom recht naar de mond. In het voorjaar veranderen fruitbomen bovendien in levendige schilderijen en is het elk jaar opnieuw genieten van de kleurrijke bloesems.

Voor mijn 50^e verjaardag heb ik een notelaar geplant. Ik ben wel geen eekhoorn maar ik hou enorm van okkernoten, van verse okkernoten die je nog makkelijk kan pellen. Als ik okkernoten raap, dan voel ik mij opgewonden als een kind dat paaseieren zoekt, elke keer opnieuw. En ja, mijn vriend de ekster, die pikt ook graag een nootje mee. Niets is zo makkelijk als notenbomen kweken : je moet enkel een handvol noten in de grond steken of laten rondslingeren in de tuin. Vooral in dat laatste blink ik uit.

De notelaar staat vlak naast de moestuin want boslandbouw wordt essentieel in tijden van klimaatopwarming. Bij dreigende voedselschaarste door extreme weersomstandigheden kunnen notelaars van goudwaarde zijn maar laten we vooral hopen dat we allemaal samen de klimaatopwarming onder controle krijgen, onder meer door bomen te planten en zorg te dragen voor onze bestaande bomen en bossen.

Het verleden is voorbij maar de kiemen van de toekomst dragen we vandaag in onze handen, allemaal samen... omdat de kracht van een bos groter is dan de kracht van een bos.

De volgende boeken kan ik absoluut aanbevelen :

- *Het verborgen leven van bomen*, **Peter Wohlleben**
- *De juiste boom voor elke tuin*, **Martin Hermy**